

nosti jako jeho družka a jenž zpáteční lístek podepsal s dodatkem »budoucí manžel«. Františka F-a jest pokládati za domácí osobu, patřící k rodině žalované ve smyslu uvedeného zákonného ustanovení. Je jí proto, že žije ve společné domácnosti s adresátkou jako její druh života a v důsledku tohoto skutečného, trvalého a úzkého vztahu k její osobě patří jako domácí osoba k rodině. Pojem »domácí osoby, patřící k rodině« jest vykládati podle jeho významu v obecné mluvě, rozhoduje skutečné spolužití s rodinou adresátovou, ne snad jen manželství, pokrevství, švagrovství a schovanectví. Doručení stalo se účinné, zmatku čís. 4 § 477 (§ 503 čís. 1) c. ř. s. tu není.

Čís. 10445.

Soudní prázdniny nemají vliv na počátek a na běh jednoměsíční lhůty k žalobě pro zmatečnost.

Lhůta k žalobě pro zmatečnost rozsudku pro zmeškání počíná se, i když rozsudek byl doručen náhradně, ode dne doručení.

(Rozh. ze dne 16. ledna 1931, R II 473/30).

Rozsudek pro zmeškání v základní rozepři byl doručen náhradně manželce žalobcově dne 3. června 1929. Žalobu o zmatečnost zadal žalobce na soudě dne 27. července 1929. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a odmítl žalobu pro opožděnost.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Odvolací soud odmítl žalobu pro zmatečnost, uplatňující důvod § 529 čís. 2 cřs., jako opožděnou, protože byla podána po projití jednoměsíční lhůty, čítané od pravomoci rozsudku pro zmeškání, jenž byl doručen žalobcově manželce. Žalobce, opíraje se o skutkové zjištění prvního soudu — nezměněné soudem odvolacím —, že již žaloba byla doručena k rukám žalobcovy manželky a že podpis na zpátečním lístku nepochází od žalobce, dále, že i rozsudek pro zmeškání doručen byl k rukám manželky, jež se podepsala na zpátečním lístku, vytýká odvolacímu soudu: a) že přehlédl, že do běhu jednorocní zákonné lhůty podle § 534 čís. 2 cřs. připadly soudní prázdniny, takže byla tato lhůta podle § 225 cřs. zastavena, b) že řečená jednoměsíční lhůta počíná běžeti podle § 534 čís. 2 cřs. ode dne, kdy bylo doručeno rozhodnutí straně samé, ne však dříve, než nabylo právní moci. Důvodem ad a) se odvolací soud nezabýval a nutno jej tedy vyřešiti. Stěžovatel jest na omylu, neboť soudní prázdniny neměly vliv na běh lhůty podle § 534 čís. 2 cřs. V souzeném případě netřeba zkoumati, jaké právní povahy jest řízení o žalobě pro zmatečnost, zda jde o spor nový a samostatný (§§ 533 a 541 cřs.), či o jakési přezkoumání základního a pravoplatně již rozhodnutého sporu s určitého

hlediska (§ 529 c. ř. s.). Netřeba ji řešiti proto, že k cíli lze dojiti již z těchto úvah: Předpis § 225 prvý odstavec c. ř. s. ustanovuje: »Jestliže počátek soudních prázdnin připadne do běhu nějaké lhůty, nebo počátek lhůty do soudních prázdnin, prodlužuje se lhůta o celou dobu, nebo část soudních prázdnin, která při počátku lhůty ještě zbývá.« Podstata soudních prázdnin jest vymezena první větou § 223 c. ř. s. v doslovu čl. II. čís. 2 zákona ze dne 19. ledna 1928, čís. 23 sb. z. a n., že za soudních prázdnin konají se roky a vydávají se rozhodnutí jen ve věcech feriálních. Ustanovení o vlivu soudních prázdnin na lhůty jest tedy jen důsledkem této podstaty soudních prázdnin. Z těchto předpisů jde zřejmě na jevo, že zákon má na mysli věci, které ještě k soudu nedošly, a proto se nemohou soudní prázdniny týkati lhůt, které zákon stanoví pro podání určitých žalob. Jde o lhůty propadné, stanovené v zákoně již předem pro trvání právní možnosti podati takovou žalobu. Nezáleží na tom, zda byla lhůta normou hmotněprávní, či normou procesální. Vždy jest to určení času, v němž musí býti určité právo uplatněno pod následky vyloučení. Zadati takovou žalobu na soudě v předepsané lhůtě není žalobci ustanoveními o soudních prázdninách ani zabráněno ani prominuto; byla-li však zadána až po propadné lhůtě, nehodí se k věcnému projednání. Správnost tohoto názoru, jde na jevo i z této úvahy: Žaloba pro zmatečnost jest podle svého účelu mimořádnou právní pomůckou k odstranění formálně právoplatného rozhodnutí, byly-li porušeny určité základní zásady o procesním řízení, uvedené v § 529 c. ř. s. Důvěra v právoplatná soudní rozhodnutí jest jedním z podstatných předpokladů právní bezpečnosti. Zákonu na tom záleží, by možnost napadati právoplatné soudní rozhodnutí nebyla po neurčitou dobu brána v pochybnost. Proto jest ustanovení o výjimečné zvrátitelnosti vykládati co nejpřesněji a odmítnouti každý výklad, jímž by byla nejistota, prýstící z možnosti žaloby pro zmatečnost, zvyšována a časově prodlužována. Tak by tomu bylo, kdyby měl býti přijat právní názor, že se předpis § 225 c. ř. s. vztahuje také na zákonnou lhůtu k podání žaloby pro zmatečnost, neboť tím by byla neprodlužitelná jednoměsíční lhůta prodloužena po případě až na tři měsíce. Za tohoto stavu věci netřeba se ani blíže obíratí právní povahou a účinkem desítileté lhůty podle posledního odstavce § 534 c. ř. s., která pro souzený případ § 529 čís. 2 c. ř. s. neplatí.

Ad b) Žalobce zastává názor, že jednoměsíční lhůtu nelze počítati podle toho, kdy byl rozsudek pro zmeškání doručen jeho manželce, nýbrž podle toho, kdy byl doručen straně samé, t. j. jemu, protože § 534 čís. 2 c. ř. s. ustanovuje, že se v případě § 529 čís. 2 c. ř. s. počítá lhůta ode dne, kdy bylo doručeno rozhodnutí straně, ne však dříve, než napadené rozhodnutí nabylo právní moci. Stěžovatel má potud pravdu, že, mluví-li zákon o právní moci, míní tím jen zdánlivou právní moc, t. j. uplynutí odvolací lhůty od doručení rozhodnutí osobě, již bylo doručeno. Ale jinak není žalobce v právu. Zákon, mluvě o doručení rozhodnutí straně, nemá na mysli doručení do vlastních rukou strany, snad podle předpisů o doručení žalob podle §§ 106 a 108 c. ř. s., nýbrž řádné do-

ručení, jak jest pro ten který případ postačitelné. Rozsudek pro zmeškání netřeba doručiti straně samé, stačí doručení náhradné podle §§ 102 a 103 a 416 c. ř. s. A v tom směru není o tom sporu, že rozsudek doručen byl náhradně manželce žalobcově dne 3. června 1929, jak odvolací soud správně vyložil. Od toho dne běžela lhůta k odvolání (§ 464 c. ř. s.), které mohlo býti opřeno o důvod, že tu nebylo zmeškání a že jest tu zmatečnost podle § 477 čís. 4 c. ř. s. (§ 471 čís. 4 a 5 c. ř. s. a k tomu také rozhodnutí čís. 2984). Podle tohoto dne správně vypočetl odvolací soud uplynutí preklusivní lhůty § 534 čís. 2 c. ř. s. dnem 18. července 1929, když připočetl čtrnáctidenní lhůtu odvolací a jednoměsíční lhůtu k podání žaloby o zmatečnost. Nezáleží na tom, že prý žalobci jeho manželka o rozsudku nic neřekla, neboť zákonu stačí doručení náhradné a nehledí k tomu, zda osoba, k jejímž rukám byl spis doručen, oznámila to osobě, které byl určen. Jako by byl žalobce musil podati odvolání do čtrnácti dnů, tak si musí dáti líbiti, by se k této lhůtě hledělo při výpočtu lhůty podle § 534 čís. 2 c. ř. s. Žaloba, podaná až 27. července 1929, byla podána pozdě. Nepřípadně poukazuje žalobce na rozhodnutí čís. 1587 sb. n. s., neboť tam šlo o doručení zástupci prý nepovolanému, kdežto zde nejde o doručení zástupci, nýbrž manželce jako osobě, k jejímž rukou se náhradné doručení připouští. Mluví-li toto rozhodnutí o »straně samé«, cituje jen zákon, ale neřešilo otázku, zda by náhradné doručení bylo na místě.

Čís. 10446.

S hlediska věcné příslušnosti i s hlediska způsobu řízení jest sčítati pohledávky ze správy, jež zavinění nepředpokládají, a sčítati jest pohledávky na náhradu z důvodů zavinění (§ 932, poslední věta prvního odstavce obč. zák.), nikoli však pohledávky té a pohledávky oné skupiny.

(Rozh. ze dne 16. ledna 1931, R II 479/30.)

Za sporu o zrušení kupní smlouvy podle § 932 obč. zák. pro nestelnost koupené krávy, obmezil žalobce žalobní prosbu na náhradu 400 Kč za živění a za ošetřování krávy a na zproštění ze závazku zaplatiti zvěrolékaři 155 Kč za odbornou prohlídku krávy, neboť za sporu si strany vrátily jednak krávu, jednak kupní cenu. První soud vyhověl této obmezené žalobě co do druhého nároku zcela, co do prvního nároku částkou 180 Kč. Odvolací soud odmítl odvolání žalovaného z důvodu, že prý jde o dva samostatné nepatrné nároky a že v nepatrných věcech lze podati odvolání jen z důvodů zmatečnosti vypočtených v § 477 čís. 1 až 7 c. ř. s.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by, nehledě k důvodu, pro nějž odmítl odvolání, o něm podle zákona jednal.